

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 208/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. S., a spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o., Košická 37, Bratislava, zastúpených advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/151/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. S. a spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2013 doručená sťažnosť J. S. a spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r.

o. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/151/2008.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú že podali na okresnom súde žalobný návrh, ktorý je vedený pod sp. zn. 18 C/151/2008 proti Slovenskej republike, v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu. V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia uviedli, že okresný súd bol dlhšiu dobu nečinný a prvé pojednávanie uskutočnil až 6. marca 2012 a na druhom pojednávaní 3. mája 2012 rozhodol v merite veci. Proti rozhodnutiu podali sťažovatelia odvolanie, avšak okresný súd ani po viac ako jednom roku a piatich mesiacoch nepredložil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovatelia sú toho právneho názoru, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože okresný súd „... *svojvoľne zadržáva spisový materiál a tento nepredložil ani do dnešného dňa odvolaciemu súdu na ďalšie konanie o odvolaní sťažovateľov*“.

3. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo J. S. a obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky a právo prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v Bratislave v kompenzačnom konaní č. k. 18 C 151/2008 porušené bolo

2. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje konať bez zbytočných prietáhov

3. J. S. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- €..., ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu

4. *Obchodnej spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- €..., ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu*

5. *J. S. priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 €..., ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. Emílie Korčekovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu*

6. *VENUS PROJECT Slovakia s. r. o. priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 €... ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. Emílie Korčekovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu...“*

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.A

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

7. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním, a to vzhľadom na situáciu, že sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom nepreukázali podanie sťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

8. Podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva. Podľa § 64 ods. 1, 2 a 3 zákona o súdoch účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov. Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti. Ak je to na riadne vybavenie sťažnosti potrebné, vypočuje sa sťažovateľ a vyjadria sa k nej osoby, proti ktorým sťažnosť smeruje, alebo ďalšie osoby, ktoré môžu pomôcť pri prešetrení sťažnosti. Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, a ak to je potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky. Podľa § 66 zákona o súdoch o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov musí byť sťažovateľ upovedomený písomne. To neplatí, ak sťažovateľ na písomnom upovedomení netrvá alebo ak sťažovateľ zomrel, stal sa nezvestným alebo je pre trvalý pobyt v cudzine nedosiahnuteľný.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody ústavný súd nezistil.

10. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobné konzekvencie vyplývajú aj z už citovaného ustanovenia § 64 a § 66 zákona o súdoch.

11. Ústavný súd opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ podaním sťažnosti poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie sú oprávnení podľa

osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

12. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

13. Sťažovatelia (kvalifikovane zastúpení advokátkou) v podanej sťažnosti a k nej pripojených prílohách netvrdili a ani nedoložili podstatné skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali sťažnosť na prietahy v postupe okresného súdu adresovanú predsedovi okresného súdu. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovatelia skutočne nepodali sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

14. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

15. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05, III. ÚS 81/05). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04).

16. Ústavný súd zo sťažnosti a dopytom na okresnom súde zistil, že vec bola okresným súdom 16. decembra 2013 odstúpená Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o podanom odvolaní a z toho dôvodu už k prietahom v konaní pred okresným súdom nedochádza.

III.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Milan Ľalík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014